

Trening przed klasówką

Liceum/technikum

Literatura: filozofia oświecenia

Zadanie 1

Wskaż poprawną odpowiedź dotyczącą nazwy epoki.

- A. powszechne kształcenie warstw najuboższych.
- B. rozwój metafizyczny człowieka.
- C. nauczanie człowieka, który za pomocą rozumu, w sposób świadomy mógł poznawać rzeczywistość, a wobec rządzących światem praw zachować postawę krytyczną.

Zadanie 2

Wskaż punkt zawierający nazwiska oświeceniowych filozofów.

- A. Immanuel Kant, John Lock, Empodokles, Denis Diderot.
- B. Immanuel Kant, Wolter, John Lock, Denis Diderot.
- C. Wolter, Denis Diderot, Empodokles, Erazm z Rotterdamu.

Zadanie 3

Do podanych definicji dopisz nazwy kierunków filozofii oświecenia.

- A. Bóg stworzył świat, ale nie ingeruje w jego losy -
- B. podstawowym narzędziem poznania jest rozum -
- C. źródłem ludzkiej wiedzy jest doświadczenie -
- D. źródłem ludzkiej wiedzy są zmysły -

ODPOWIEDZI DO ZADAŃ

Zadanie 1

C

Zadanie 2

B

Zadanie 3

- A. deizm.
- B. racjonalizm.
- C. empiryzm.
- E. sensualizm.

Literatura: praca z tekstem - Jerzy Królikowski "Wstęp" do "Wyboru poezji Horacego" (fragment).

Do przyjaciół głównie zwraca się też Horacy w odach refleksyjnych, które stanowią koronę jego liryki i jej specjalna, osobliwa właściwość. I w odach, podobnie jak w satyrach i listach, głosi Horacy swą mądrość życiową, będącą swoistą mieszaniną elementów epikurejskich i stoickich.

Często przeciwstawia własne pragnienia temu, o co w pocie czoła ubiega się tłum: bogactwo, zaszczyty, władzę. On pragnie żyć spokojnie i beztrosko, pragnie swobody i niezależności, pragnie dążyć w pełni władz umysłowych starości, osłodzonej pieśnią. Najwyższe szczęście i spokój duszy nie podlegały zmianom fortuny. Kto się trzyma w życiu "złotego środka", ten w szczęściu zachowa miarę, przygotowany na zmiany fortuny, a w złej doli nie upadnie na duchu. Nie trzeba myślać sięgać daleko w przyszłość, ale cieszyć się tym, co dzień niesie, i pełną ręką czerpać z uroków życia ("carpe diem").

Zadanie 1

Horacy był

- A. pisarzem.
- B. poetą.
- C. publicystą.

Zadanie 2

Horacy nie pisał

- A. satyr.
- B. listów.
- C. sonetów.

Zadanie 3

W swoich utworach Horacy łączy

- A. elementy epikurejskie i stoickie.
- B. elementy stoickie i deistyczne.
- C. elementy epikurejskie i empiryczne.

Zadanie 4

"Złoty środek" to inaczej

- A. życie w dostatku materialnym.
- B. poprzestawanie na małym.
- C. życie bez trosk.

Zadanie 5

"Carpe diem" oznacza

- A. radość z tego co przynosi chwila.
- B. radość z tego co przyniesie przyszłość.
- C. radość z tego co już się wydarzyło.

Zadanie 6

O jaką wartość nie zabiegał Horacy?

- A. władza.
- B. spokój.
- C. beztroska.

Zadanie 7

Powyższy tekst został napisany stylem

- A. publicystycznym.
- B. potocznym.
- C. naukowym.

Zadanie 8

Który tytuł odzwierciedla treść tekstu

- A. "Interpretacja utworów Horacego".
- B. "Horacjańska refleksja nad życiem".
- C. "Życiorys Horacego".

ODPOWIEDZI DO ZADAŃ**Zadanie 1**

B

Zadanie 2

C

Zadanie 3

A

Zadanie 4

B

Zadanie 5

A

Zadanie 6

A

Zadanie 7

C

Zadanie 8

B

Do matury: rozprawka Ojciec - opiekun czy despota? Rozważ problem i uzasadnij swoje zdanie, odwołując się do biblijnej przypowieści i wybranych tekstów kultury.

Powiedział też: Pewien człowiek miał dwóch synów. Młodszy z nich rzekł do ojca: "Ojcze, daj mi część majątku, która na mnie przypada". Podzielił więc majątek między nich.

Niedługo potem młodszy syn, zabrawszy wszystko, odjechał w dalekie strony i tam roztrwonił swój majątek, żyjąc rozrzutnie. A gdy wszystko wydał, nastał ciężki głód w owej krainie i on sam zaczął cierpieć niedostatek. Poszedł i przystał do jednego z obywateli owej krainy, a ten posłał go na swoje pola żeby pasł świnie. Pragnął on napełnić swój żołądek strąkami, którymi żywiły się świnie, lecz nikt mu ich nie dawał. Wtedy zastanowił się i rzekł: Iluż to najemników mojego ojca ma pod dostatkiem chleba, a ja tu z głodu ginę. Zabiorę się i pójdę do mego ojca, i powiem mu: Ojcze, zgrzeszyłem przeciw Bogu i względem ciebie; już nie jestem godzien nazywać się twoim synem: uczyni mię choćby jednym z najemników.

Wybrał się więc i poszedł do swojego ojca. A gdy był jeszcze daleko, ujrzał go jego ojciec i wzruszył się głęboko; wybiegł naprzeciw niego, rzucił mu się na szyję i ucałował go. A syn rzekł do niego: "Ojcze, zgrzeszyłem przeciw Bogu i względem ciebie, już nie jestem godzien nazywać się twoim synem". Lecz ojciec rzekł do swoich sług: "Przynieście szybko najlepszą szatę i ubierzcie go; dajcie mu też pierścień na rękę i sandały na nogi! Przeprowadźcie utuczone cielę i zabijcie: będziemy ucztować i bawić się, ponieważ ten mój syn był umarły, a znów ożył; zaginął, a odnalazł się". I zaczęli się bawić.

Tymczasem starszy jego syn przebywał na polu. Gdy wracał i był blisko domu, usłyszał muzykę i tańce. Przywołał jednego ze sług i pytał go, co to ma znaczyć. Ten mu rzekł: "Twój brat powrócił, a ojciec twój kazał zabić utuczone cielę, ponieważ odzyskał go zdrowego". Na to rozgniewał się i nie chciał wejść; wtedy ojciec jego wyszedł i tłumaczył mu. Lecz on odpowiedział ojcu: "Oto tyle lat ci służę i nigdy nie przekroczyłem twojego rozkazu; ale mnie nie dałeś nigdy koźlęcia, żebym się zabawił z przyjaciółmi. Skoro jednak wrócił ten syn twój, który roztrwonił twój majątek z nierządnicami, kazałeś zabić dla niego utuczone cielę". Lecz on mu odpowiedział: "Moje dziecko, ty zawsze jesteś przy mnie i wszystko moje do ciebie należy. A trzeba się weselić i cieszyć z tego, że ten brat twój był umarły, a znów ożył, zaginął, a odnalazł się."

Teza

Według mnie ojciec jest osobą wspierającą swoje dziecko.

Argumenty

a. W biblijnej przypowieści o synu marnotrawnym mamy ukazanego właśnie takiego ojca. Bohater miał dwóch synów, z których jeden zabrał część należnego mu majątku i odszedł z domu. Kiedy roztrwonił pieniądze, postanowił wrócić do ojca. Ten nie tylko go nie wypędził, ale bardzo ucieszył się z jego powrotu, bo tak naprawdę wyglądał i czekał niego, o czym mogą świadczyć słowa " A gdy był jeszcze daleko, ujrzał go jego ojciec i wzruszył się głęboko; wybiegł naprzeciw niego, rzucił mu się na szyję i ucałował go". Z tej okazji wydał też ucztę.

b. Troskliwym ojcem jest też tytułowy bohater powieści Balzaka "Ojciec Goriot". Bohater ma dwie córki, które bardzo kocha. Trzeba to podkreślić, że jego uczucia do dzieci były chorobliwe. Córkom na niczym nie zbywało. Goriot zaspokajał nie tylko każdą ich potrzebę ale też i kaprysy. Córki miały najlepszych nauczycieli, damę do towarzystwa, swój powóz, piękne stroje.

c. Opiekunem dla swojego dziecka był Jurand ze Spychowa, bohater powieści Henryka Sienkiewicza "Krzyżacy". Po śmierci żony powierzył opiekę nad córką księżnie Annie Danucie. Nie chodziło o to, że chciał pozbyć się dziecka, ale wiedział, że na dworze księżnej córka doświadczy matczynej troski. Kiedy Krzyżacy porwali Danuskę, Jurand bez wahania pozwolił się upokorzyć i poniżyć wrogowi, aby móc uratować swoją córkę.

Podsumowanie

Opiekuńczy i troskliwy ojciec jest darem dla dziecka. Nierzadko potrafi wyzbyć się swojej wygody i pomyślności dla szczęścia dziecka.